

Plavecký a vodnopólový klub
Vrútky

Zm

40 rokov plaveckého športu na Vrútkach

Vrútky, jún 1972

Organizovaná telovýchova a šport vo Vrútkach má trvanie 63 rokov. V roku 1909, dňa 15. mája to bolo, keď v miestnosti Feldmannovskej kaviarne na Dolných Vrútkach sa uskutočnila ustavujúca schôdza telovýchovného klubu RTC Vrútky, ktorého prvými funkcionármi boli: Bartolomej Kvanduk, predseda, Štefan Darula, podpredseda, Ernest Tesár, tajomník, Kornel Völpl, zapisovateľ. RTC okrem futbalu mal oddiel zápasenia, cyklistiky, hádzania ušiakom a turistiky.

Po skončení prvej svetovej vojny a vzniku ČSR v súvislosti s diferenciáciou spoločnosti dochádzalo k tejto i v telovýchovnom hnutí, čo malo za následok, že ku RTC (neskôr RTJ) pribudli ďalšie telovýchovné kluby, a to Sokol, FRTJ, ŠK, Rudá hviezda, Klub čsl. turistov a lyžiarov, Spartakový skaut, Junák, Orol a Makkabi, pričom každý sa špecializoval na niektoré druhy športov.

Pokiaľ ide o plávanie, nebolo toto v prvých rokoch po prvej svetovej vojne prevádzané organizovane. Až v tridsiatych rokoch zásluhou najmä Ing. Vízyho, dr. Poriesa, dr. Solárika a ďalších začína organizovanejšia činnosť a od roku 1932, keď po dokončení výstavby kúpaliska bol v rámci Čsl. Červeného kríža založený plavecký oddiel — PO ČK, dochádza k prudkému rozmachu tohto druhu športu vo Vrútkach. Po rozbití ČSR, PO ČK musel ukončiť svoju činnosť a kúpalisko počas druhej svetovej vojny sa dostáva pod vojenskú správu. Tým sa, prirodzene, porušuje kontinuita v činnosti plaveckého športu, mnohí členovia odchádzajú. Oživenie nastáva po skončení druhej svetovej vojny, keď plavecký oddiel sa stáva súčasťou najprv Sokola Železničari Vrútky a neskôr TJ Lokomotíva Vrútky a keď do čela oddielu sa dostáva prof. K. Vojtek. Je to obdobie, kedy plavecký oddiel dosahuje znova vynikajúce výsledky, má širokú základňu plavcov, vodnopólové družstvo, Vrútky sú sídlom Športovej školy dorastu a pod. Útlm nastáva pred a v dobe generálnej opravy kúpaliska, ktorá bola ukončená v roku 1971. V súčasnom období sa činnosť plaveckého oddielu znova dostáva do plného tempa.

Táto brožúrka, vydaná pri príležitosti 40. výročia založenia organizovaného plaveckého športu vo Vrútkach, má byť aspoň stručným prierezom činnosti, chce aspoň v krátkosti priblížiť počiatky a bohatú históriu jedného z oddielov našej TJ Lokomotíva Vrútky, nositeľky štátneho vyznamenania „Za zásluhy o výstavbu“, ktorá uvedomujúc si veľký spoločensko-politický význam, chce i naďalej

pokračovať v pokrokových tradíciách vrútockej telovýchovy a športu, chce i naďalej pri svojej práci vychádzať zo socialistického chápania telovýchovy ako prostriedku všestrannej výchovy, vzdelávania, kultúry a starostlivosti o telesnú zdatnosť a zdravie mládeže a všetkých pracujúcich prostredníctvom masovosti a branosti v telesnej výchove.

Výstavba kúpaliska vo Vrútkach

Počiatky organizovanej činnosti v plaveckom športe vo Vrútkach, ako už bolo uvedené, zapadajú do obdobia tridsiatych rokov. Vtedajšia mládež, najmä pod vedením Ing. Jožka Vízyho a ďalších, sa pomerne pravidelne schádzala na prírodnom kúpalisku rieky Váh, kde sa postupne vytváral a utužoval kolektív plavcov. Tu tiež vznikala túžba po vybudovaní kúpaliska vo Vrútkach, ako tomu bolo napríklad v blízkych Štubnianskych Tepliciach. To však bolo v tom čase nemalým problémom, najmä pre nepochopenie a odpor vtedajšieho predstavenstva obce Vrútok. A ako k tomu mohlo predsa len dôjsť, že sa stavba kúpaliska uskutočnila? Boli to predovšetkým dva faktory:

- nezamestnanosť tridsiatych rokov,
- nezlomná vôľa a vytrvalý boj plaveckých nadšencov, mládeže v čele s Ing. J. Vízyho.

Ten druhý, i keď nenachádzal pochopenie a ostro kontrastoval s konzervatívnymi názormi vtedajších predstaviteľov obce Vrútok, musel a i zvíťazil.

Pokiaľ ide o faktor prvý, znamenal pre vtedajších činiteľov určité východisko z núdze, najmä keď Čsl. Červený kríž poskytol finančné prostriedky na stavbu. Tým totiž aspoň čiastočne a na chvíľu sa znížila nezamestnanosť.

Keď bolo jasné, že výstavba kúpaliska sa uskutoční, nesúhlasili ešte vtedajší predstavitelia obce s dĺžkou bazénu $33\frac{1}{3}$ m s tým, že napríklad v Štubnianskych Tepliciach je bazén len 20 m dlhý, že to úplne stačí a požiadavku odmietali ako tvrdohlavosť mladých, že sa „nevedia vmiesť do vlastnej kože“. Nakoniec zásluhou Ing. Vízyho, dr. Solárika, dr. Poriesa a ďalších sa začalo so stavbou bazénu o dĺžke $33\frac{1}{3}$ m.

Ešte treba uviesť diskusie okolo rozhodnutia miesta výstavby kúpaliska. Jedným z nich bolo i miesto za vrútockými dielnami pri Váhu, kde sa pôvodne malo i kúpalisko postaviť. Tam totiž bola k dispozícii teplá, neznečistená a hygienicky nezávadná voda, ktorú vypúšťali nepretržite z dielni, resp. elektrárne bez úžitku do Váhu. Po úvahe však nakoniec sa so stavbou začalo na terajšom mieste, pričom v tom čase nad kúpaliskom stála Schulzova teheleň, z ktorej sa brala teplá voda do bazénu. Neskôr po asanácii tejto

tehelne potočná voda pred vtokom do bazénu sa ohrievala prostredníctvom „betónového hada“, ktorý však tiež pri výstavbe terajšej Partizánskej ulice v rokoch 1940–1943 sa asanoval.

Výstavba kúpaliska bola ukončená v roku 1932, v ktorom roku bolo tiež otvorené. Slávnostné otvorenie zorganizoval Čsl. Červený kríž, ktorý na otvorenie pozval i vtedajšiu predsedníčku Čsl. Červeného kríža dr. Alicu Masarykovú i s jej bratom dr. h. c. Jánom Masarykom, ktorí v tom čase s otcom, vtedajším prezidentom T. G. Masarykom letovali v Bystricike pri Martine.

To bola, samozrejme, len pozlátka na vtedajšie pomery. Vlastný život a prevádzka boli iné a závislé na mládeži a nadšencoch, ktorí videli dopredu do budúcnosti, stanovili už v tom čase ciele rozvoja plaveckého športu. Vedeli, že vo Vrútkach je talentovaná mládež pre tento šport, že ju možno vychovávať a viesť k športovým metám a že nakoniec i z bezpečnostného hľadiska výchovou širokej základne plavcov sa zabráni každoročným obetiam utopeným vo Váhu, v Turci a v iných vodách.

Fotografia z výstavby kúpaliska 1931–1932 pred jeho dokončením.

Z histórie plaveckého oddielu v rokoch 1932–1938

Po otvorení kúpaliska mládež nebolo treba dva razy volať na kúpalisko, i keď voda bola mnohokrát „mrazivá“. Kúpalisko bolo napájané vodou z horského potoka. Budovatelia a funkcinári sa všemožne starali o vylepšenie a plaveckému drobizgu otvárali dvere dokorán, doslova zadarmo a na neobmedzený čas. Veď deti nakoniec tvorili najširšiu, a možno povedať, najpočetnejšiu členskú bázu založeného plaveckého oddielu pri miestnej organizácii Červeného kríža, tzv. PO ČK, t. j. Plaveckého oddielu Červeného kríža. Predsedom bol dr. Pories, vtedajší praktický lekár vo Vrútkach, Ing. Vízy zastával funkciu náčelníka plavcov. Bol to neúnavný cvičiteľ plávania, tréner a „otec“ tej veľkej športovej rodiny. Výdatne mu pomáhali vtedy už dobrí plavci Ondro Dieneš, Alo Brašeň, Fero Bartsch, Arpád Farkaš, ďalej bratia Pázmnánovci, Edo Chaben, Karol Zeman, bratia Holkovci, z Vízyho domu Vojtekovci, Majorovci, Herman, Machotka, malé Šoralové, Sýkorovci, Ruttayovci a mnoho a mnoho iných. Z nadšencov, ktorí neľutovali ani prostriedky, štedrosť, ani čas na organizovanie, funkcionárčenie a usporiadanie zájazdov (i keď vlastne skoro všetci boli režisti) držal prím najmä Šimon Rund.

Vrútocký plavecký šport predstavoval desiatky nadšencov, divákov, funkcionárov, rodičov, synov a dcér, ktoré od malička sa naučili plávať, ba čo viac, čoskoro systematicky trénovať a nakoniec bojovať o metre a sekundy na domácich pretekoch, i s plaveckými oddielmi v Žiline, v Štubnianskych Tepliciach, v Banskej Štiavnici, v Banskej Bystrici, vo Veľkej Bytči, v Trenčianskych Tepliciach i v Prešove. Po materiálnej stránke všetci veľmi starostlivo šetrili spoločný majetok a získali si veľký okruh priaznivcov a stálych návštevníkov. Iskierka, zapálená predovšetkým Ing. Vízom, sa rozrástla do vaty pochopenia a podpory dobrej myšlienky a skutkov.

Každoročne prichádzali do Vrútok na dvojdnové vystúpenie vtedajší majstri ČSR vo vodnom póle KC Košice, BAR Kohba Bratislava, SPK Bratislava, TPK Trnava. Zo známejších pretekárov treba spomenúť najmä dr. Jozefa Bunta a dr. Jozefa Kovárika, vtedajšieho majstra na 100 a 200 m voľný spôsob, ktorý vo Vrútkach hosťoval a v letných mesiacoch 1936, 1937, 1938 pôsobil ako tréner PO ČK Vrútky. V roku 1936 na našom kúpalisku zaplával aj československý rekord na 200 m kraul časom 2:22,8. Počas pôsobenia vo Vrútkach hral dr. Kovarik za PO ČK Vrútky aj vodné pólo. Dňa 2. augusta 1936 bolo vo Vrútkach medziklubové stretnutie Makaby Prešov a PO ČK Vrútky. Za Prešov v tom čase plával známy rakúsky plavec Herbert, veľký súper Kovárika na 100

m kraul. Za nepriaznivého počasia vyhral Kovarik tieto preteky za 1:03,3 pred Herbertom, ktorý zaplával čas 1,08. Kovarikove najlepšie osobné výkony na vrútockom kúpalisku boli na 100 m kraul 1:02,3 a na 200 m kraul 2:21,9.

Kúpalisko PO ČK Vrútky bolo dejiskom stretnutia dr. Kovarika so seniorskym majstrom republiky dr. Steinerom. Na pretekoch bol aj majster republiky na 200 m prsia dr. Abeles. Všetky tieto vystúpenia mali viac-menej propagačný charakter pre plavectvo a vodné pólo a nielen vo Vrútkach, ale na celom strednom Slovensku, i v ďalšom okolí. Návštevnosť na týchto podujatiach tomu aj nasvedčovala. Vyvrcholením činnosti a propagácie plavectva a organizačných schopností neúnavného funkcionára, predsedu Stredoslovenskej plaveckej župy dr. Poriesa, bola účasť PO ČK na majstrovstvách Slovenska v roku 1938 na Zelenej žabe v Trenčianskych Tepliciach, kde Major z plaveckého oddielu bol štvrtý a Kostolný na 200 m vo veľmi silnej konkurencii: Abeles, Bernhardt, Földy a iní, ktorí predstavovali špičku v celoštátnom a slovenskom meradle, skončil tiež na štvrtom mieste.

Žiaľ, roky druhej svetovej vojny zmarili ďalšie plány priekopníkov vrútockého plavectva. Prakticky sa už nikdy nestretli tak, aby pokračovali v nastúpenej ceste, aby rozvíjali začaté dielo v lepších podmienkach. Každý išiel svojou stranou, na front, mnohí sa zúčastnili bojov v SNP a tragická smrť zakladateľov plavectva vo Vrútkach Ing. Vízyho, Laja Vojteka, Jána Ujčeka, celú smutnú kapitolu len dovriesili. Zodpovedné pracovné zadelenie v rôznych mestách i miestach im už ani v čase mieru neumožnili stretnúť sa na kúpalisku, ktoré bolo svedkom ich športových začiatkov. Počas druhej svetovej vojny kolektív vrútockých plavcov musel prekonávať rôzne ťažkosti. Kúpalisko chátralo, vyžadovalo opravy, o ktoré sa obyčajne plavci starali sami. Zakladatelia plaveckého športu, ktorí vo Vrútkach ešte ostali, postupne z nášho mesta odchádzali, či už na vojenské cvičenie, za štúdiami, za zamestnaním a o organizovanie plaveckého športu sa začína starať druhá generácia: Vojtekovci, Majorovci, Ruttkayovci, E. Šteffel, F. Barabáš, F. Sýkora a ďalší. Neskôr starostlivosť o kúpalisko prevzala vojenská správa a klub rozpustili.

Prví majstri Stredoslovenskej plaveckej župy: Horný rad: Jozef Farkaš, v tom čase vynikajúci futbalista FC Vrútky, Juraj Machotka — prsiar a pólista, D. Holko, Eduard Chaben, Andrej Dienes — dobrý kraulista a pólista, obetavý kapitán plavcov a pólistov, Pázmán ml. — kraulista a pólista, Ing. Jozef Vízy — náčelník plavcov a pólista, Viliam Major — znakár a pólista, Arpád Farkaš — kraulista a pólista, dlhé roky robil funkciu plavčíka a pokladníka pri vstupe na kúpalisko, Eudovít Vojtek, vynikajúci kraulista a dobrý pólista, Imrich Kostolný v tom čase pokladník. Druhý rad: mladý Klisenbauer, František Ruttkay, Zita Šoralová — znakárka, Vilma Holková — veľmi dobrá prsiarka. Tretí rad: mladučký Pories — nádejný prsiar, Majorová — znakárka a kraulistka, Soláriková — prsiarka, Sýkorová — kraulistka, s pohárom v ruke Šoralová, Štrbová, Ruttkayová a Štastná.

Výsledky vodného póla z rokov 1933—1937

1933

PO ČK—Veľká Bytča	hralo sa vo Vrútkach	7:0
PO ČK—Veľká Bytča	hralo sa v Bytči	5:1
PO ČK—Žilina	hralo sa vo Vrútkach	5:0
PO ČK—Žilina	hralo sa v Žiline	1:7
PO ČK—KAC Košice	hralo sa vo Vrútkach	2:15

1934

PO ČK-Žilina	hralo sa v Žiline	5:0
PO ČK-Žilina	hralo sa vo Vrútkach	7:1
PO ČK-B. Bystrica	hralo sa v B. Bystrici	0:3
PO ČK-ZTK Zvolen	hralo sa vo Zvolene	3:2
PO ČK-B. Bystrica	hralo sa vo Vrútkach	5:4
PO ČK-Veľká Bytča	hralo sa v Bytči	0:3
PO ČK-VSB	hralo sa vo Vrútkach	1:11

1935

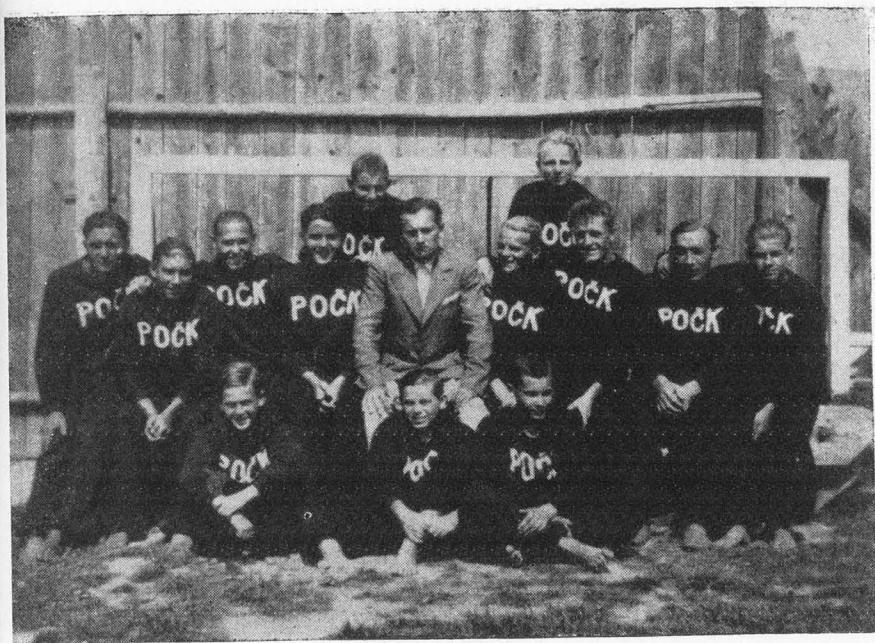
PO ČK-Makaby Žilina	hralo sa vo Vrútkach	4:3
PO ČK-Veľká Bytča	hralo sa vo Vrútkach	2:1
PO ČK-Žilina	hralo sa v Žiline	12:2
PO ČK-SPK Bratislava	hralo sa vo Vrútkach	3:5
PO ČK-Jánošík Trnava	hralo sa vo Vrútkach	2:5
PO ČK-Jánošík Trnava	hralo sa v Trnave	0:8
PO ČK-KAC Košice	hralo sa vo Vrútkach	0:14
PO ČK-Žilina (dor.)	hralo sa v Žiline	4:1
PO ČK-Žilina	hralo sa vo Vrútkach	3:1
PO ČK-Žilina (dor.)	hralo sa vo Vrútkach	6:2

1936

PO ČK-B. Bystrica	hralo sa v B. Bystrici	1:7
PO ČK-Žilina	hralo sa vo Vrútkach	6:2
PO ČK-Makaby Prešov	hralo sa vo Vrútkach	4:5
PO ČK-Trnava	hralo sa vo Vrútkach	1:9
PO ČK-Prešov	hralo sa v Prešove	4:5

1937

PO ČK-Žilina	hralo sa vo Vrútkach	3:4
PO ČK-B. Bystrica	hralo sa v Kremnici	0:6
PO ČK-B. Bystrica	hralo sa vo Vrútkach	0:2
PO ČK-Žilina	hralo sa v Žiline	4:4
PO ČK-Žilina	hralo sa v Žiline	4:3
PO ČK-ZTK Zvolen	hralo sa vo Vrútkach	12:3
PO ČK-AC Nitra	hralo sa v Nitre	2:15
PO ČK-TTS	hralo sa v Trnave	3:5

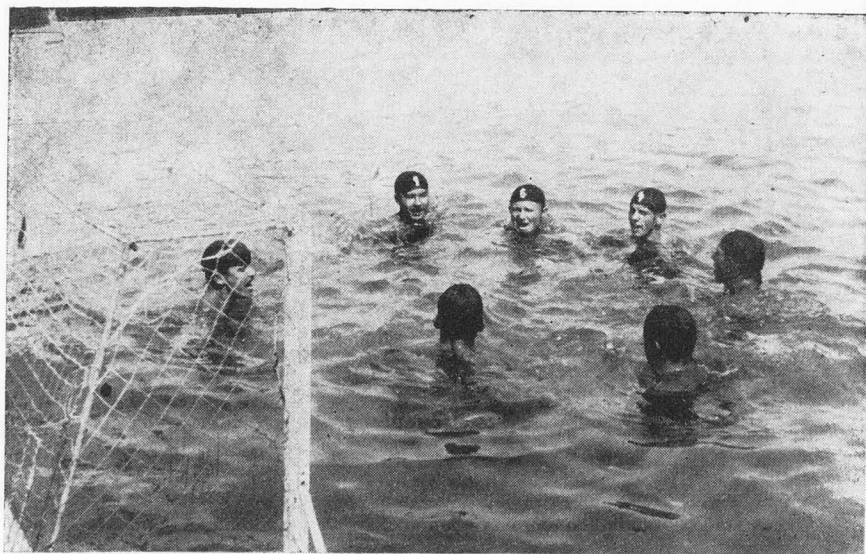
Župné majstrovstvá vo vodnom póle 25. 8. 1935.

Horný rad: Machotka, Sluka. Stredný rad: Béla Vojtek, Viliam Major, Imrich Kostolný, v civile tréner Bedy, Arpád Farkaš, Ondro Pázmán, Dieneš, Dušan Holko. Spodný rad: malý Pories, Pufo Herman, Eugen Pirman.

ČO PÍSALI NOVINY O PO ČK VRÚTKY

Severoslovenská plavecká župa ustanovená

V pondelok 6. augusta 1934 sa konalo pod vedením splnomocnenca ČsAPS dr. E. Poriesa vo Vrútkach zakladajúce valné zhromaždenie za účasti zástupcov KČsT Žilina, KČsT Veľká Bytča a POČK Vrútky, ktoré zahájil dr. E. Pories. Prvými funkcionármi boli zvolení: predseda — dr. E. Pories (Vrútky), podpredseda — dr. D. Holzman (Veľká Bytča), náčelník — T. Berger (Žilina), tajomník — G. Bystričan (Vrútky), do župného výboru boli zvolení: Leo Setnička, E. Dobrovodský a T. Stern (Žilina), dr. D. Holzman, J. Hlučáň a L. Grnáč (Veľká Bytča), Jaroslav Pek a Šimon Rund (Vrútky). Náčelníci župného výboru: Ladislav Lang (Žilina), E. Drescher

Pred stretnutím vo vodnom póle v Trenčíne, kde sme s veľmi dobrými plavcami a hlavne pólistami, zaslúžene prehrali.

(Veľká Bytča), L. Kostay, A. Dieneš, Ing. J. Vízy (Vrútky). Revítori účtov: Eugen Afner (Veľká Bytča), Eduard Chaben (Vrútky). Všetci prítomní prevzali funkcie, za neprítomného dr. Holzmana prevzal funkciu dočasne L. Grnáč. Za úradný časopis okrem „Plavectví“ navrhnutý „Športový týždeň“. Dočasnou župnou miestnosťou bola klubová miestnosť PO ČK Vrútky.

PO ČK Vrútky v roku 1935

Bilancia agilného klubu P OČK Vrútky je toho roku veľmi pestrá. PO ČK Vrútky sa stretol celkom s 12-timi klubmi, získal po druhý raz prebor Stredoslovenskej župy ČSAPS a vo vodnom póle sa umiestnil na druhom mieste. Pólových zápasov zohral PO ČK 10, z toho 5 vyhral a 5 prehral s celkovým skóre 16:49. Dorast zohral 2 zápasy, oba víťazne so skóre 10:3. Strelcom mužstva bol Farkaš 6 gólov, Dieneš 5 gólov atď. Góly dorastu dali Vojtek 5, Šťastný 4 a Herman. Z význačných plaveckých udalostí vo Vrútkach treba spomenúť štart SPK Bratislava, AC Jánošík Trnava, KAC Košice, župných preborov a dorasteneckého dňa. Počet čle-

nóv vzrástol o 65 % a PO ČK má teraz 150 členov, čo svedčí o veľkom záujme pre plavecký šport na Vrútkach. Tohto roku si zakúpil veľmi pekný inventár. Pre budúci rok sa uvažuje o získaní dobrého trénera, plavca a pólistu.

Plavectvo 1935:

Župné majstrovstvá Severoslovenskej župy plaveckej vo Vrútkach: Severoslovenská župa plavecká so sídlom vo Vrútkach usporiadala v nedeľu 25. t. m. vo Vrútkach župné majstrovstvá plavecké prebory za účasti plaveckých odborov KČP Žilina, KČP Veľká Bytča, PO ČK Vrútky. Zvítazili Vrútočania s celkovým počtom 131 bodov pred Žilinou s 35 bodmi a Veľkou Bytčou s 10 bodmi. Boli prekonané vlaňajšie župné rekordy. Výsledky:

100 m kraul muži: 1. Pázmán (Vrútky) 1:19, 2. Vojtek (Vrútky) 1:24,4;

$66\frac{2}{3}$ m chrbát ženy: 1. Rednerová (Žilina) 1:14,2, 2. Šoralová (Vrútky) 1:17,2,

$66\frac{2}{3}$ m prsia dor.: 1. Seknička (Žilina), 1:02,2, 2. Machotka (Vrútky) 1:05,1;

$66\frac{2}{3}$ m crawl ženy: 1. Sýkorová (Vrútky) 1:54,4;

$66\frac{2}{3}$ m prsia dorastenky: 1. Barcalíková (Veľká Bytča) 1:02, 2. Holková (Vrútky) 1:04,8;

$66\frac{2}{3}$ m crawl dorastenci: 1. Vojtek (Vrútky) 50,8, 2. Halasi (Žilina) 52,4;

200 m prsia muži: 1. Kostolný (Vrútky) 3:54, 2. Holko (Vrútky) 3:58,6;

$66\frac{2}{3}$ m chrbát dorast: 1. Halasi (Žilina) 1:02,9, 2. Major (Vrútky) 1:05,7;

$4 \times 66\frac{2}{3}$ m prsia st. dor.: 1. Holko, Pories, Huka, Machotka (Vrútky) 4:51,1;

100 m prsia ženy: 1. Barcalíková (Bytča) 1:40,8, 2. Holková (Vrútky) 1:46,1;

4×100 m crawl muži: 1. Dienes, Vojtek II., A. Farkaš, Pázmán (Vrútky) 5:39,6;

100 m chrbát muži: 1. Major (Vrútky) 1:53,4;

$66\frac{2}{3}$ m chrbát dorastenky: 1. Rednerová (Žilina) 1:13,6, 2. Šoralová (Vrútky) 1:21,7;

$4 \times 33\frac{1}{3}$ m dorastenky prsia štafeta: 1. Ruttkayová, Ruttkayová, Šťastná, Holková (Vrútky) 2:14,7;

$66\frac{2}{3}$ m crawl dorastenky: 1. Majorová (Vrútky) 1:12,4, 2. Sýkorová (Vrútky) 1:12,8;

- 100 m prsia muži: 1. Kostolný (Vrútky) 1:12,4, 2. Holko (Vrútky) 1:45,2;
 200 m crawl muži: 1. A. Farkaš (Vrútky) 3:15,7, 2. Dienes (Vrútky) 3:23,8;
 3×66²/₃ m pol. štafeta muži: 1. Halasi, Lovoser, Seknička (Žilina) 2:52,6, 2. Major, Kostolný, Pázmán (Vrútky) 2:56,6 (o hmat);
 3×66²/₃ m pol. štafeta dorast: 1. Vojtek, Machotka, Vojtek II. (Vrútky) 3:09,6;
 3×66²/₃ m pol. štafeta ženy: 1. Šoralová, Holková, Sýkorová (Vrútky) 4:01,3.

PO ČK Vrútky zahajuje sezónu

Plavecký odbor Červeného kríža vo Vrútkach zahajuje dnes oficiálne sezónu a stretne sa s plavcami Makkabi Žilina. Odbor žilinských plavcov tamojšieho Makkabi má vo svojom družstve niekoľko dobrých plavcov, ktorí prešli k nemu z miestneho KČST. Vzhľadom na to, že to bude ich prvé vystúpenie, je záujem, ako obstoja na Vrútkach proti najsilnejšiemu družstvu Severoslovenskej župy ČsPS, ktorá má niekoľko talentovaných plavcov. Začiatok závodov je o 11. hod.

Nový plavecký klub Severoslovenskej župy

Severoslovenská župa ČsAPS so sídlom vo Vrútkach vykazuje tohto roku veľký rozmach činnosti. Teraz sa prihlásil do župy nový klub Štubnianske Teplice, ktorý zahajuje v nedeľu oficiálne svoju činnosť. K otváraní svojej plavárne pozvali si na exhibičné vystúpenie plavcov PO ČK Vrútky a kombinovaný KČsT a Makkabi Žilina, ktoré okrem plaveckých disciplín zohrajú i zápas vo vodnom póle. Bude mať teda SZP už päť plaveckých oddielov, a to: PO ČK Vrútky, KČsT Žilina, KČsT Veľká Bytča, Makkabi Žilina a plavecký klub Štub. Teplice.

Vrútky porazili Veľkú Bytču vo vode 33:15 bodom

PO ČK Vrútky v medzimestskom plaveckom závode opäť potvrdil svoju dobrú povesť, ktorá mu vyniesla nově pozvania do Opavy a Poľska. Skoro vo všetkých disciplínach ukázali vrútockí nad cudzími plavcami svoje markantné schopnosti, ktoré, dúfajme, pri ich mladosti, štýle a dobrom fyzickom fonde sa budú naďalej rozvíjať.

Výsledky: 33¹/₃ prsia dievč. Holková (V) 36,3 sek., Soláriková 38,3 sek., Šťastná. Mimo konkurencie dorast Veľká Bytča: Barcalíková 31,2, Artetová 35,8 sek., 66¹/₃ m crawl muži Dienes (V) 52,2 sek., Farkaš (V) 52,5 sek., Adamík (V. Bytča), 66²/₃ m prsia dorast: Haranta (V. B.) 1:09 min., Holko (V) 1:09,7 min., Machotka (V) 1:10 min., 33 m crawl dorast: Vojtek II. (V) 25 sek., Bartschek (V) 25,2 sek., Haranta (V. B.), 33¹/₃ m chrbát muži: Ing. Mráz (V. B.) 33,1 sek., Vízy (V) 36 sek., 4×33¹/₃ m voľný spôsob: Vrútky (Pek, Géczy, Farkaš, Dienes) 1,36 min., Veľká Bytča 1:47,5 min., 33¹/₃ m crawl chlapi: Ruttkay 34 sek., Sluka 34,2 sek., Klisenbauer, 33¹/₃ m prsia chlapi: Pories 37,1 sek., Herman, Šťastný.

Vo vodnom póle vyhrali Vrútky 8:4 (6:2). Tempo hry správne vystupňované a strelecká pohotovosť ukázali, že Vrútky sú v dobrej forme. Sudca Vízy objektívny. (Prvý úradný sudca v novotvorenej Severoslovenskej plaveckej župy.)

(Opísané z článkov vtedajšej tlače r. 1934–1938)

Z histórie plaveckého oddielu v rokoch 1939–1968

Na začiatku druhej svetovej vojny PO ČK musel ukončiť svoju činnosť, pretože nacionálnemu šovinizmu nezodpovedala jeho činnosť, založená na bratstve Čechov a Slovákov. Kúpalisko je uzavreté a dostáva sa pod vojenskú správu, ktorá tréningy tohto oddielu nepovolila.

Mladí, talentovaní plavci a pólisti začínajú hosťovať v plaveckých oddieloch ŠAC Ban. Štiavnica a zvlášť AC Pov. Bystrica, kde kúpalisko v tom čase bolo otvorené a nebola vybudovaná dostatočná plavecká základňa. V rokoch 1943 a 1944 v AC Pov. Bystrica významne pôsobili plavci PO ČK ako F. Sýkora, V. Major, B. Vojtek a mnoho iných. Toto obdobie trvá až do konca druhej svetovej vojny.

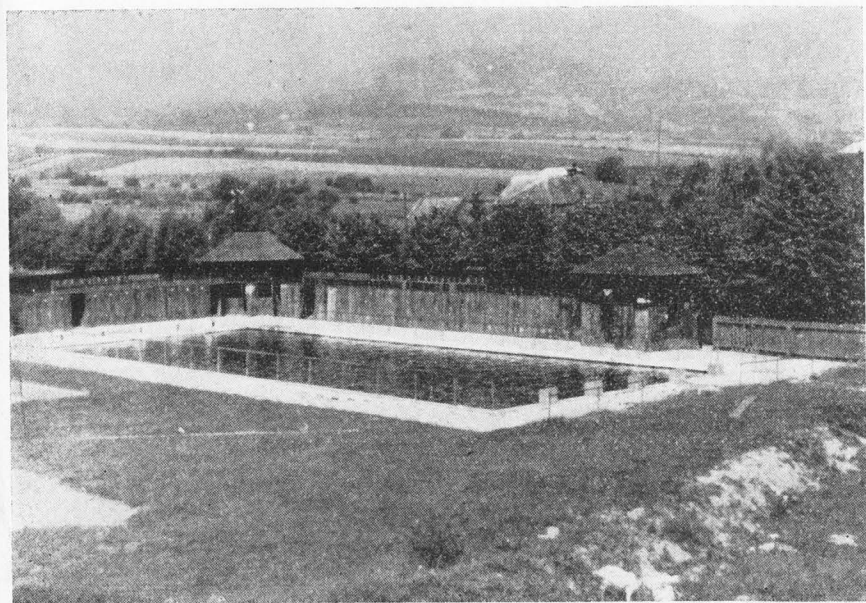
Nová aktivita a rozmach plaveckého športu vo Vrútkach nastáva po oslobodení. Nezabudnuteľným ostáva aktív všetkej pokrokovej mládeže v máji 1945 na ustavujúcej schôdzi organizácie SSM, ktorej predsedal náš člen TJ s. Ladislav Škovira a v ktorej sa začínajú organizovať aj športové krúžky. Na tomto aktíve prihlasujú sa aj plavci z Vrútok a vytvárajú organizačný celok, násilne pretrhnutý vojnou ako plavecký oddiel SSM. Mnohé akcie, ako plavecké stretnutia medzi Sláviou Bratislava, Žilinou, Pov. Bystricou, Banskou Štiavnicou nasvedčujú, že plavecký život vo Vrútkach sa po vojne obnovil. Veľkú zásluhu na tom, okrem plaveckých funkcionárov K. Vojteka, E. Vojteka, E. Šteffela a ďalších, má bývalý predseda

národného výboru L. Škovira, M. Korman, J. Ferček a niekoľko ďalších priaznivcov tohto športu, ktorí poskytli morálnu, materiálnu a organizačnú pomoc.

V rokoch 1945–1946 pristupuje sa k oprave kúpaliska. Po zmene organizačnej štruktúry telesnej výchovy, orientovanej na jednotlivé zväzy ROH, vzniká vo Vrútkach plavecký oddiel pri Sokol Železničiar Vrútky a neskôr Lokomotiva Vrútky. Obnovené normálne a pravidelné plavecké tréningy dali základ dobre pulzujúcemu životu. Široká základňa dala možnosť k vytvoreniu plaveckého a vodnopólového družstva, ktoré sa stalo výkonnosťou prvým družstvom kraja s najlepšimi plavcami a pólismi s príslušnými výkonnosťnými triedami.

Dudíková, Šimová, Holková, Cunová, Klimešová, Blahuta, Záborský, Klein, Roubal, Kováčik, Hotár, Boďa, Cuna, Holko, Seruga a iní pretekári to boli, ktorí sa stali prebormíkmi kraja a tvorili vodnopólové družstvo na majstrovstvách ČSR.

Nezabúdalo sa ani na odstraňovanie plaveckej negramotnosti. Z pretekárov plaveckého oddielu Lokomotiva Vrútky bol vytvorený 22-členný kolektív, ktorí na požiadanie KNV, odboru školstva, v Žiline previedol akciu po celom kraji a tak vrútockí plavci boli mladým ľuďom známi po celom strednom Slovensku: Orave, Poľaví, Liptove a Turci. Každoročne prevádzali v jednotlivých strediskách plavci elementárny výcvik plávania s mládežou. Boli to tisíce mladých ľudí, čo naučili plávať. Za túto záslužnú činnosť, ktorú organizovali krajské orgány, sa im dostalo uznanie z najvyšších miest. Veľkú zásluhu na tejto činnosti má Karol Vojtek, ktorý svojim príkladom, dobrou organizátorskou prácou, náročnosťou vedel získavať mládež pre plavectvo. V tomto období zakladá sa na Vrútkach športová plavecká základňa dorastu s možnosťou celoročného tréningu. Športová škola dorastu trvala do roku 1962. Každoročné sústreďenie a školenia dávali možnosť odbornejšiemu rastu a vytváraniu dobrého cieľavedomého kolektívu, ktorý vzorne reprezentoval vrútocký plavecký šport po celej republike. Bolo na škodu veci, že v roku 1964 bola Športová škola dorastu zrušená. Tým značne ochabla ďalšia činnosť plaveckého oddielu TJ Lokomotiva Vrútky.

Kúpalisko po bežnej oprave v roku 1950.

Niektoré výsledky vodného póla:

1952

Vrútky—Partizánske	10:0
Banská Bystrica—Vrútky	8:2

Na dorasteneckých majstrovstvách v Ústí nad Labem, kde krajské reprezentačné družstvo tvorili pólisti Lok. Vrútky, skončili na 8. mieste.

1953

Lok. Vrútky—Lok. Hradec Králové	3:7
Kraj Žilina—Kraj Hradec Králové	3:3

Dorastenecké majstrovstvá ČSR v Opave — celkové umiestnenie 8. miesto.

1954

Lok. Vrútky—Tatran Topoľčany 7:11

1955

Lok. Vrútky—Slávia Trenč. Teplice 3:8

Lok. Vrútky—Tatran Topoľčany 7:10

1962

Lok. Vrútky—Slovan Piešťany 4:4

Fotografie z plaveckého a vodnopólového sústreďenia v Považskej Bystrici v roku 1953. Horný rad: V. Hotár, V. Holko, M. Záborský, R. Rákoczy, M. Roubal, M. Blahuta. Dolný rad: I. Kunay, V. Seruga, M. Skalický.

Spolu s výborom ostala ešte malá hŕstka plavcov-nadšencov a vodných pólistov, odchovancov staršej generácie, ktorí vždy, ako to bolo zaužívané, pred sezónou pripravili kúpalisko do takého stavu, aby bolo schopné prevádzky, čím sa súčasne vytvorili pod-

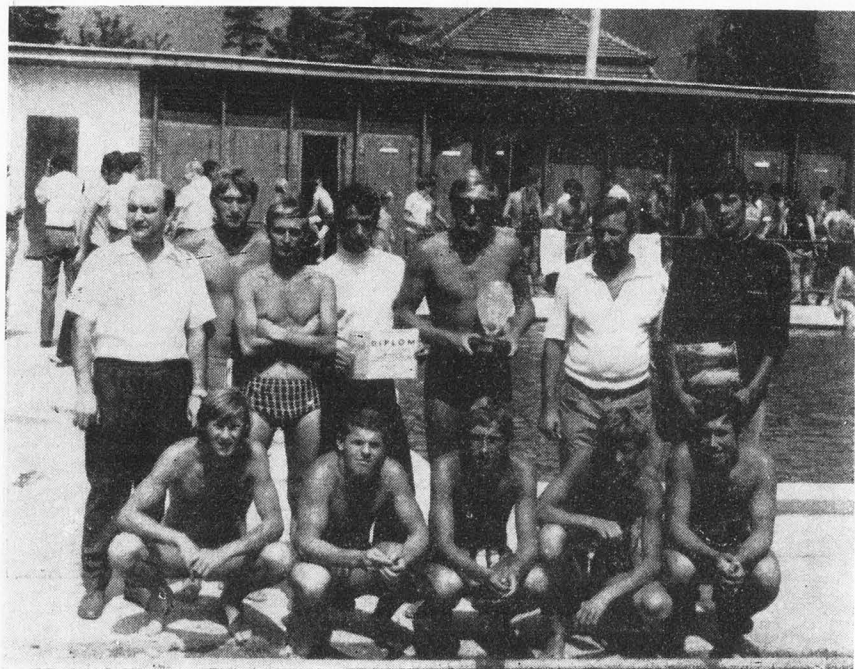

Z najmladšej histórie plaveckého oddielu.

V roku 1968 začal pracovať nový výbor plaveckého oddielu, predsedom ktorého sa stal Ing. Dušen Štekláč. Plavecký oddiel začal pracovať na stále viac a viac chátrajúcom kúpalisku, v „deravom“ bazéne, z ktorého za noc uniklo pol metra vody. Rozdiel sa denne dopúšťal vodou z horského potoka, teplota ktorej dosahovala 10–12 °C. Staručký kotol, zrelý na generálku, mal čo robiť, aby vodu v bazéne vyhrial na 19 °C. A to bolo v dňoch s pekným slnečným počasím, kedy teplota vzduchu dosahovala 27–30 °C.

mienky pre tréningy a nastávajúcu súťaž vo vodnom póle, ktorá sa v roku 1968 práve na Slovensku rozbehla. V novovytvorenej celoslovenskej vodnopólovej divízii povedľa družstiev Bojníc, Komárna, Trenč. Teplíc, Topoľčian, Nových Zámkov, Slávie Bratislava B, ktoré mali toho času pre nás nedosiahnuteľné tréningové podmienky, sme nemali nádej na úspech. Avšak na tej hŕstke obetavých hráčov a funkcionárov sa začala budovať ďalšia činnosť v podobe generálnej opravy kúpaliska. Pri jej realizovaní treba poďakovať všetkým členom plaveckého oddielu spolu s výborom telovýchovnej jednoty, ONV Martin, MsNV Vrútky, OV STO Martin, ktorý túto stavbu financoval sumou takmer 500 tisíc Kčs.

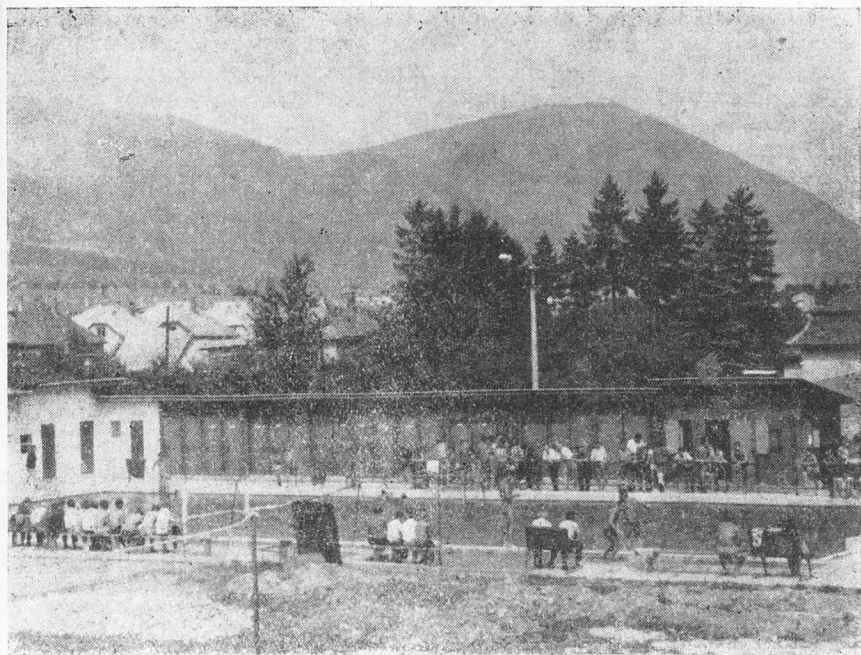
Od začiatku roku 1970 do konca júna 1971 Hospodárske zariadenie Telovýchovnej jednoty Lokomotíva Vrútky zrenovovalo veľký bazén, vybudovalo malý bazén, drevené zrubové kabíny, bufet,

Fotografia z vodnopólového turnaja pri príležitosti 50. výročia KŠC a FRTJ, na ktorom naše družstvo obsadilo 3. miesto. Horný rad: tréner Vojtek, Turčík, Kasaj, Kočiška, Zvarík, Holko, Kovalčík. Dolný rad: Kozma, Vaňko, Novák, Kubčok.

šatne. Urobili sa tiež niektoré terénne úpravy, kanalizácia a ďalšie drobné úpravy. Členovia plaveckého oddielu pri generálnej oprave kúpaliska odpracovali tisícky brigádnických hodín, začo im patrí poďakovanie.

Aj keď bol bazén v prestavbe, nezanedbala sa športová činnosť oddielu. Muži sa zúčastnili vodnopólovej divízie aj v rokoch 1969–1970. Taktiež sa zúčastnili majstrovstiev okresu v plávaní, kde sa v dvoch disciplínach stali prebormníkmi okresu (Kudlička, Ziman). Činnosť plaveckého oddielu ďalej rozrastala. Po otvorení kúpaliska po generálnej oprave plavecký oddiel usporiadal k 50. výročiu KŠC a FRTJ hodnotný vodnopólový turnaj za účasti družstiev Slovana Bojnice, Slovana Trenč. Teplice, Slovana Ban. Štiavnica a Lokomotivy Vrútky. V tejto konkurencii družstiev s termálnymi, či krytými kúpaliskami, Vrútky obsadili tretie miesto. Družstvo

Kúpalisko po generálnej oprave r. 1971.

hralo v zložení: Kupčok, Kovalčík, Kozma, Kasaj, Holko, Rybárik, Kočiško, Turčík, Zvarík, Novák a Vaňko pod vedením prof. K. Vojteka. Plavecký oddiel spolu s plaveckým oddielom TJ Strojárne Martin sa zúčastnil otvorenia kúpaliska v Sučanoch v exhibičných pretekoch, ako aj stretnutím vo vodnom póle. Taktiež zúčastnil sa na Martinskej noci, ktorú usporiadal OV SZM.

Členovia plaveckého oddielu previedli plavecký výcvik pre 115 detí vo veku od 6 do 15 rokov. Traja členovia sa zúčastnili kurzu rozhodcov vodného póla v Bratislave a piati cvičiteľov základného plávania v Ružomberku. V pláne činnosti je školenie ďalších trénerov a rozhodcov v plávaní a vo vodnom póle. Členovia plaveckého oddielu sa tiež aktívne podieľajú na práci v okresnom plaveckom zväze. V ďalšej práci chce oddiel venovať pozornosť predovšetkým vrútockej mládeži. Bude pomáhať tiež školám pri základnom plaveckom výcviku, čím sa zníži plavecká negramotnosť na minimum.

Sú to iste pekné a odvážne plány a bude treba vynaložiť veľké

spoločné úsilie výboru, trénerov i plavcov na to, aby s nádejami a oduševnením začatá práca zdarne pokračovala a priniesla svoje ovocie v raste ozajstných čestných plavcov-športovcov, ktorí svojím správaním a výkonmi budú robiť česť oddielu a budú pokračovať v tradícii, začatej pred 40. rokmi.

Na záver

Rok 1972 je pre plavecký šport vo Vrútkach jubilejný. Chceme pri tejto príležitosti vysloviť poďakovanie všetkým, ktorí sa o rozvoj plávania vo Vrútkach zaslúžili. Všetkým, ktorí sa v roku 1932 zaslúžili o výstavbu kúpaliska, ďalej zakladateľom prvého plaveckého klubu PO ČK Vrútky, ich pokračovateľom až po TJ Lokomotíva Vrútky. Všetkým organizátorom, trénerom, cvičiteľom i aktívnym pretekárom plávania, či hráčom vodného póla.

Predkladáme túto malú brožúrku, zostavenú z materiálov a príspevkov niektorých členov PO ČK a TJ Lokomotíva Vrútky, ktorou chceme oživiť aspoň niektoré skutočnosti z histórie plaveckého športu vo Vrútkach. Je to skutočne bohatá a i zaväzujúca história. Budeme v nej v rámci našej TJ Lokomotíva Vrútky pokračovať, naplňať ju činmi v súlade s úlohami, ako ich pre ďalšiu etapu rozvoja našej socialistickej telovýchovy a športu postavil XIV. zjazd KSČ a ÚV ČSZTV.

**TJ LOKOMOTÍVA VRÚTKY,
VÝBOR PLAVECKÉHO ODDIELU**

Povolené pod číslom 30/72 zo dňa 15. júna 1972 ONV-OK/jb

Vytlačila Výrobňa cestovných lístkov Vrútky